

Nr 22

Utlåtande i anledning av motioner om kostnadsfritt tillhandahållande av broschyren »Sveriges riksdag».

I de likalydande motionerna I: 479 av herr Wallmark *m. fl.* och II: 841 av fru Nettelbrandt *m. fl.* hemställes, att riksdagen måtte uppdraga åt riksdagens förvaltningskontor att trycka en ytterligare upplaga av broschyren »Sveriges riksdag» att genom förmedling av kontaktorganet riksdag—skola under förvaltningskontorets medverkan gratis tillhandahållas vid vissa studiebesök i riksdagen.

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor har efter remiss avgivit yttrande över motionerna.

Uppgifter om broschyren »Sveriges riksdag»

Broschyren »Sveriges riksdag» har efter uppdrag av 1964 års riksdag utgivits av riksgäldsfullmäktige år 1965 (BaU 1964: 17; 1966: 2, s. 12). Den omfattar 24 sidor och är framställd i flerfärgstryck. Avsikten med broschyren såges vara »att informera om det arbete och den politiska aktivitet som fyller riksdagshuset under större delen av året, vilken roll riksdagen spelar i det politiska livet och hur riksdagsmännen arbetar». Av den första upplagan, 20 000 exemplar, återstår mot slutet av mars 1968 ca 3 000 exemplar. Broschyren säljs till ett pris av 1 kr. per exemplar. Ett gratisexemplar av broschyren ingår i vart och ett av de s. k. studiepaket, bestående av bl. a. riksdagstryck, som genom kontaktorganet riksdag—skola tillsänds de skolor varifrån studiebesök anordnas i riksdagen. Den totala framställningskostnaden per exemplar av första upplagan beräknas till kr. 4: 35.

Motionerna

Motionärerna redogör för den stigande frekvensen av studiebesök i riksdagen och för uppläggningsen av de studiebesök som organiseras av kontaktorganet riksdag—skola. Antalet deltagare i studiebesök år 1967 uppges ha varit närmare 15 000 personer. Av dessa beräknas omkring hälften ha kommit från grundskolans högstadium, företrädesvis årskurs 9. Den övriga delen har utgjorts bl. a. av elever vid gymnasiala skolformer, folkhögskolor, militära skolor samt universitet och högskolor. Besök i riksdagen har även anordnats för medlemmar i studiecirklar, föreningar etc.

Bihang till riksdagens protokoll 1968. 8 saml. Nr 22

Behovet av informationsmaterial för elever på grundskolans högstadium är enligt motionärernas uppfattning väl fyllt genom det ovan nämnda studiepaketet. För elever på högre stadier och för sådana riksdagsbesökare som inte har möjlighet att ta del av detta material anser motionärerna det vara befogat med ytterligare insatser. De framhåller i detta sammanhang att riksdagens utåtriktade verksamhet är av ringa omfattning jämfört med det många gånger intensiva PR-arbete som bedrivs av andra institutioner i samhället.

Det skulle, säger motionärerna, utan tvivel röna stor uppskattning och vara av betydande informationsvärde om broschyren »Sveriges riksdag» gratis kunde utdelas till vissa studiebesökare i riksdagen, främst elever på gymnasienivå och i högre skolformer samt övriga besökarkategorier utanför det egentliga skolväsendet. Broschyren kunde lämpligen utdelas till besökarna i samband med den introduktionsföreläsning som brukar anordnas i stora partilokalerna. Genom en sådan information skulle värdet av studiebesök ytterligare öka, till gagn för en rättvisande uppfattning om riksdagens funktion och arbete. Storleken av den upplaga av broschyren som beräknas bli erforderlig för att tillgodose det framförda önskemålet uppskattas till ca 20 000 exemplar.

Remissyttrandet

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor konstaterar att antalet studiebesökare som enligt motionärernas förslag årligen skulle få broschyren kan beräknas till i runt tal minst 7 500 personer. Kostnaden per exemplar för en nytryckt upplaga av 20 000 exemplar beräknas till ca kr. 1: 50, vilket enligt styrelsen skulle möjliggöra en förbättrad kostnadstäckning vid fortsatt försäljning till det ursprungliga priset av 1 kr. per exemplar. Styrelsen anför vidare:

Till följd av det förmånliga nytryckningspriset skulle ett gratis tillhandahållande av broschyren till de avsedda besökarkategorierna i och för sig inte för dagen medföra några oöverstigliga kostnader. Möjligheten att täcka de dryga initialkostnaderna skulle emellertid minska om broschyren lämnades ut gratis. Härtill kommer ett ytterligare skäl för bibehållande av en avgift för broschyren, nämligen att erfarenheten visat att en trycksak, som tillhandahålls kostnadsfritt, ofta kastas tämligen snabbt. I ett från vederbörande skolkonsulent inhämtat yttrande har också i denna del framhållits att en gratisutdelning ingalunda garanterar att majoriteten mottagare studerar broschyren. Även psykologiska skäl talar sålunda för att broschyren alltfjänt avgiftsbelägges.

Styrelsen förordar att hittills gällande principer för distribution av broschyren skall bibehållas.

Utskottet

Även om utskottet inte saknar förståelse för de synpunkter som styrelsen för riksdagens förvaltningskontor anfört till förmån för en fortsatt avgiftsbeläggning av broschyren »Sveriges riksdag», finner utskottet övervägande skäl tala för att broschyren på sätt motionärerna föreslagit gratis tillhandahållas vissa kategorier av studiebesökare i riksdagen. De merkostnader som en sålunda utökad gratisutdelning medför torde i jämförelse med de totala kostnaderna för broschyren få betraktas som ringa. Utskottet räknar med att riksdagens förvaltningskontor i samråd med kontaktorganet riksdag—skola vidtar åtgärder för att hålla kontroll över att förmånen inte missbrukas. Utskottet förutsätter också att vid framställningen av en ny upplaga text- och bildmaterialet i erforderlig utsträckning revideras och kompletteras med upplysningar om förestående förändringar i fråga om riksdagen och dess arbete.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen med bifall till motionerna I: 479 och II: 841
beslutar om kostnadsfritt tillhandahållande av broschyren
»Sveriges riksdag» i enlighet med vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 26 mars 1968

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Stähle (s), Åke Larsson (s), Palm (s), Åkerlund (h), Hilding (fp), Lundin (s), Enarsson (h)* och Mattsson (cp);
från a n d r a kammaren: herrar Regnéll (h), Berglund (fp), Börjesson i Glömninge (cp), Bengtsson i Landskrona (s), Larsson i Umeå (fp)*, Ekström i Iggesund (s), Rask (s) och Gustavsson i Ängelholm (s).

* Ej närvarande vid justeringen.